

УДК 327.51:[339.923:662.76](436+(470+571))(045)

Дирда А. О., Київський національний університет імені Тараса Шевченка

**ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ЧИННИК У РОСІЙСЬКО-АВСТРІЙСЬКИХ ВІДНОСИНАХ
У КОНТЕКСТІ АГРЕСІЇ РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ**

У статті представлено вплив енергетичних інтересів Австрії та її співпраці у цій сфері з Росією на зовнішню політику у контексті російської агресії проти України. Проаналізовано також значення енергетичного фактору для реалізації антиросійської санкційної політики США та ЄС, членом якого є Австрія. Яскравим прикладом впливовості економічної співпраці Австрії з Росією став проект «Nord Stream – 2». Доведено, що економічний прагматизм та прагнення стати впливовим учасником на європейському енергетичному ринку стали підставою для політико-дипломатичного маневрування Австрії. Наведені у статті факти свідчать про двозначність політичної позиції Австрії щодо антиросійських санкцій під час головування в ОБСЄ. На основі аналізу зроблено висновок, що непослідовність позиції щодо агресії Росії проти України сприяє мінімізації економічних збитків за рахунок погіршення міжнародного іміджу Австрії як нейтральної держави.

Ключові слова: енергетика, агресія, санкції, ЄС, ОБСЄ, Австрія, зовнішня політика, нейтралітет.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Інститут нейтралітету є однією з найстаріших форм зовнішньополітичної стратегії. Впродовж тривалого часу дотримання його принципів давало можливість країнам уникати конфронтації з сильнішими державними акторами, залишаючись при цьому платформою для ведення переговорів. На тлі набуття динамізму інтеграційними процесами на глобальному, регіональному та субрегіональному рівнях, нейтралітет як явище міжнародної політики стає менш привабливим для країн Європи. Нові виклики перед нейтральними країнами постали у зв'язку з агресією Росії проти України у Криму та на Донбасі. За таких обставин ці державні актори змушені пристосовуватися до безпекових реалій і вдаватися до використання низки внутрішньополітичних та зовнішньополітичних заходів, спрямованих на гарантування власної безпеки, за одночасного збереження економічних зв'язків із російською стороною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми і на які спирається автор. У роботі використані праці авторитетних науковців у галузі міжнародних відносин, статті з наукових журналів українською, російською та німецькою мовами.

Варто наголосити, що вітчизняній політологічній думці здебільшого притаманні комплексні дослідження, присвячені питанню еволюції нейтралітету після завершення холодної війни. Проблематика трансформації зовнішньої політики європейських нейтральних держав висвітлюється здебільшого у періодичних виданнях та фахових політологічних публікаціях. Зокрема, для написання даної статті використані праці Д. Гайдай, А. Кравченка, Е. Лангля, В. Дубенського, В. Веселової, присвячені проблематиці зовнішньої політики Австрії у період її головування в ОБСЄ, двостороннім відносинам з Україною та Росією, впливу російської агресії проти України на концепт нейтралітету як її основоположну складову.

Питання, пов'язані з концепцією нейтралітету широко вивчаються західноєвропейською політичною наукою. Ґрунтовно досліджена трансформація концепції нейтралітету, пристосування її до динамічних умов світової політики в працях М. Гелера, Р. Біндшедлера, Т. Райтера, М. Гехлера, Е. Сухаріпа, В. Хюммера. Для написання даної статті автор опирався на праці німецьких та австрійських дослідників, предметом дослідження яких став вплив економічних факторів на австрійську зовнішню політику: К. Шульта, Е. Лохзе, Р. Вессера та інших.

Формулювання цілей статті. Метою даного дослідження є аналіз впливу енергетичного фактору у російсько-австрійських відносинах на політику Австрії щодо агресії Російської Федерації проти України, зокрема під час її головування в ОБСЄ.

Вклад основного матеріалу дослідження. Традиційно Австрію зараховують до числа тих держав, які підтримують Росію. Підвалинами міцних міждержавних зв'язків є економічні інтереси, енергетика та схожі погляди на низку питань міжнародної політики.

Відразу після анексії Криму і введення санкцій проти Росії під час візиту В. Путіна до Відня глава Федеральної палати економіки Крістоф Ляйтль підкреслив, що на тлі політичних розбіжностей економічні інтереси залишаються пріоритетними. За його словами, реалізація економічних інтересів стане поштовхом до втілення в життя ідеї про Європу «від Лісабона до Владивостока». У лютому 2016 р. віце-канцлер Австрії Рейнхольд Міттерленер під час візиту до Москви наголосив, що санкційна політика ЄС не сприяє стабілізації політичної ситуації, а лише призводить економічним збиткам свої членів [1]. І стосується це, передусім, Австрії, обсяги торгівлі якої з Росією з моменту введення санкцій скоротилися на 25% [2].

Потенційні ризики для австрійської економіки несе і ситуація в енергетичній сфері, яка є одним із методів тиску Росії на офіційний Відень. Частка російського газу в енергетичному секторі Австрії становить 70%, а нафти – 10-15% [3]. Тож у випадку припинення енергопостачання австрійська економіка сильно постраждає, і це стосується не тільки промислового виробництва, але й інших секторів [4].

За даними Федеральної митної служби Російської Федерації, у 2015 р. зовнішньоторговельний оборот Росії і Австрії склав 3175,0 млн дол. Частка Австрії в зовнішньоторговельному обороті Росії – 0,6%. Більшу частину в структурі експорту з Австрії займають вироби машинобудування, обладнання, транспортні засоби, а також фармацевтична продукція [5]. Об'єм торгівлі між Росією і Австрією в першому кварталі 2017 р. збільшився на 33,9% порівняно з аналогічним періодом 2016 р. і склав 748,8 млн дол. США [6, с. 4].

Примітно, що австрійський імпорт з Росії на 85% складається з енергоносіїв (нафта, природний газ) [5]. Австрія має вагоме значення у планах Росії по транспортуванню газу до Європи, зокрема, у зв'язку з планами щодо газопроводу «Турецький потік». Не можна не згадати 40-річні зв'язки між російським «Газпромом» і австрійським концерном OMV, який у вересні 2015 р. став партнером проекту «Nord Stream – 2» [7]. Його учасниками є також ще чотири європейські компанії: французька Engie, британсько-нідерландська Royal Dutch Shell і німецькі Uniper і Wintershall. У результаті будівництва газопроводу російський експорт газу до Європи має збільшитися на 55 млрд куб. м за рік. Для будівництва «Nord Stream – 2» учасники проекту повинні отримати дозвіл Росії, Фінляндії, Швеції, Данії та Німеччині до кінця першого кварталу 2018 р. У такому разі його запуск відбудеться наприкінці 2019 р. [8]. Економічна та енергетична вигода європейських держав від реалізації проекту «Nord Stream – 2» створює передумови для виникнення зацікавленості у пом'якшенні санкцій проти Росії та формування політичних та дипломатичних протиріч з тією частиною західних держав, які всіляко намагаються втілювати їх у життя.

На тлі невдоволення бізнесових кіл та економічних збитків глава австрійського МЗС С. Курц запропонував переглянути антиросійські санкції, щоб відновити атмосферу довіри у діалозі ЄС із Росією [9]. Підтримав таку пропозицію і тодішній канцлер Австрії Крістіан Керн, який у лютому 2017 р. закликав керівництво ЄС переглянути санкції відносно Росії, оскільки вони не досить ефективні. У таких умовах потрібно або шукати нові способи тиску на Росію, або переходити до більш дипломатичних методів, використання яких не шкодитиме економічній ситуації [10]. Примітно, що риторика політичного керівництва Австрії з приводу санкцій змінилася у 2016 р. після кількох візитів міністра закордонних справ Себастьяна Курца та віце-канцлера Райнхольда Міттерленера до Москви, під час яких обговорювали шляхи поліпшення економічних відносин [11].

Зокрема, 6 липня 2017 р. стало відомо, що до Криму потрапили дві газотурбінні установки виробництва «Siemens». Німецький концерн, який їх виготовив, звинуватив російських партнерів у порушенні умов договору, оскільки обладнання було призначене для реалізації проектів у Тамані, також було заборонено ввозити турбіни на півострів. Згідно з санкціями ЄС, європейським компаніям заборонено поставляти в Крим енергетичні технології. На цій підставі 4 серпня 2017 р. Рада ЄС прийняла рішення про запровадження нових санкцій щодо Росії, внаслідок чого до санкційного списку потрапили заступник міністра енергетики РФ Андрій Черезов, керівник департаменту Міненерго Росії Євген Грабчак і гендиректор компанії

«Технопромекспорт» Сергій Топор-Гілка, а також три компанії: ВАТ «Технопромекспорт», ТОВ «Технопромекспорт» і ЗАТ «Интеравтоматика», які займалися транспортуванням німецького обладнання до Криму [12].

Напередодні рішення ЄС, 2 серпня 2017 р., свій пакет санкцій оприлюднили США. Підставою для цього стали агресивні дії проти України, порушення кібербезпеки США та спроби вплинути на результат виборів американського президента 2016 р., підтримка Башара Асада в Сирії, порушення прав людини тощо. Зазначається, що США виступають проти будівництва газогону «Nord Stream – 2», оскільки він загрожує енергетичній безпеці ЄС, розвитку газового ринку в Центральній і Східній Європі та здійсненню енергетичної реформи України [13].

Аналогічну позицію має і ЄС, на думку якого, Європа не потребує газопроводу «Nord Stream – 2», оскільки в майбутньому завдяки скороченню внутрішнього виробництва і споживання палива імпорту газу в ЄС до 2030 р. залишатиметься на стабільному рівні [14]. 8 листопада 2017 р. Єврокомісія запропонувала поширити норми загальноєвропейського регулювання на всі газопроводи, що забезпечують імпорту природного газу до країн ЄС. Таким чином Європейська Комісія конкретизує умови доступу, тарифне регулювання, поділ власності та прозорість газових поставок до ЄС. Зміни також стосуються поняття «інтерконектор», яке відтепер означає газопровід, що перетинає чи з'єднує кордони між державами ЄС або між державами ЄС та третіми країнами до кордонів юрисдикції Євросоюзу. Ці нормативні зміни спрямовані на обмеження впливу окремих компаній на енергетичний ринок. Діючі правила обмежують постачання газу одним продавцем до рівня 30% від загального ринкового попиту, а також забороняють виробнику і постачальнику одночасно контролювати інфраструктуру для транспортування ресурсу. Мета запропонованих Європейською Комісією нововведень – поширення європейського законодавства на «Nord Stream – 2» та унеможливлення монополізації Росією енергетичного ринку Європи [15].

Крім того, навколо питання будівництва зазначеного газогону постійно відбуваються скандали, учасниками яких стає як російська, так і австрійська сторони. У 2014 р. український аналітичний центр «Стратегія XXI» оприлюднив дослідження, у якому наводилися докази причетності концерну OMV до обговорення можливості зміни маршруту газопроводу «Південний потік», який міг прокладатися через територію анексованого Криму і захоплені Росією газові родовища на шельфі Чорного моря. Крім того, у 2014 р. колишні топ-менеджери OMV очолили новостворену фірму Amic, яка напередодні викупила заправні станції «Лукойл-Україна» у російської фірми «Лукойл», що дозволило підприємству уникнути можливих санкцій. Нового виміру це питання набуло у лютому 2017 р., коли з'явилися докази, що фірма Amic допомагає російському «Лукойлу» в обхід європейських санкцій продовжувати свою економічну діяльність в Україні [16].

Попри те, що Президент США Дональд Трамп достатньо негативно оцінив жорсткість санкцій, цей документ позбавив його можливості впливати на обмежувальні заходи без відповідного рішення Конгресу. Крім того, заплановано створити «Фонд для протидії російському впливу», на діяльність якого у 2018-2019 рр. мають намір виділити 250 млн дол. На реалізацію ініціатив з підтримки енергетичної безпеки України передбачається виділення 30 млн дол. [17]. Українська влада доволі схвально оцінила запровадження санкцій, оскільки це свідчить про вихід на новий рівень українсько-американських стратегічних відносин та збереження значимості України серед пріоритетів американської зовнішньої політики [18]. Перш за все, йдеться про унеможливлення легалізації та визнання анексії Криму та окупаційних режимів на Сході України. Таким шляхом США прагнуть перешкодити Росії тиснути на Захід шляхом застосування енергетичних та економічних інструментів [19].

Однак у цьому питанні доволі обережну позицію зайняла Австрія. Канцлер Австрії Крістіан Керн виступив з критикою дій США, які продемонстрували очевидний відхід від позиції, виробленої спільно з ЄС. Крім того, запровадження нових обмежувальних заходів недоцільне, оскільки для налагодження діалогу варто послабити їх з метою оптимізації діалогу з російською стороною [20]. У цьому контексті доцільно згадати офіційну зустріч 7 червня 2017 р. Президента України П. Порошенка та голови ОБСЄ, Федерального міністра Європи, інтеграції та закордонних справ Австрії С. Курца. Особливий акцент було зроблено на питанні залякування спостерігачів місії ОБСЄ бойовиками та перешкоджання імплементації Мінських домовленостей

шляхом інтеграції підприємств Донбасу до російської економіки. Український глава держави висловив переконання, що Австрія керуватиметься принципами поваги до верховенства права у рамках головування в ОБСЄ та у питанні збереження і посилення економічних та секторальних санкцій ЄС проти РФ [21]. Згодом до антиамериканського табору приєдналися Німеччина і Франція, адже офіційний Вашингтон свої наміри та запровадження нових санкцій не погоджував з Європою [22]. Також тут ідеться про спроби США монополізувати енергетичний ринок за рахунок постачання американського зрідженого газу до Європи, що суперечить інтересам не лише російських енергопостачальників, а й європейських інвесторів. Позитивне ставлення до цього проекту демонструє також те, що у червні 2017 р. [23].

Економічний зиск впливає на політичну позицію європейських держав. Враховуючи увагу до Австрії як держави, що очолювала у 2017 р. ОБСЄ, доволі символічною є невідповідність позиції представників владної верхівки офіційно задекларованим цілям, які вона намагається здійснити у рамках головування. Значний резонанс справила оприлюднена думка депутата Національної Ради Австрії нижньої палати парламенту («Партія Свободи») Дагмар Белакович-Еневайн, яка визнала легітимність анексії Криму Росією. І цей випадок непоодинокий. Щороку проросійська влада Криму проводить у Ялті міжнародний економічний форуму такий спосіб офіційна Москва намагається легалізувати статус Криму [24]. У 2017 р. участь у заході взяли два австрійських політика: Йоганнес Гюбнер (нижня палата парламенту) та Ганс-Йорг Йеневайн (верхня палата), які є членами згаданої «Партії Свободи». Імовірно, що таке прихильне ставлення цієї партії до російської влади не випадкове – у січні 2017 р. «Партія Свободи» підписала з провладною партією «Єдина Росія» угоду про співробітництво терміном на 5 років [25].

Враховуючи своє геополітичне розташування, Австрія має надзвичайно важливу роль у таборі європейських прихильників Росії. Втручаючись у виборчий процес, офіційна Москва намагається сформувати міцний блок симпатиків політики В. Путіна («Putinverstehers») [26]. За рахунок цього вона отримує не лише додаткову міжнародну підтримку, а й дієвий спосіб розколоти і без того нестабільний ЄС [27]. Власне, на дострокових парламентських виборах у Австрії 15 жовтня 2017 р. більшість голосів (30,2%) здобула консервативна Австрійська народна партія (АНП), яку очолює С. Курц. Друге місце отримала правопопулістська «Партія свободи», яка увійшла до парламентської коаліції. Показово, що ця політична сила визнає анексію Криму і негативно оцінює запроваджені влітку 2017 р. США антиросійські санкції [28].

Перераховані фактори дають можливість стверджувати, що Австрія сприймає Україну також крізь призму взаємовідносин із Росією. Тож доцільно припускати наявність фактору певної заангажованості під час її головування в ОБСЄ. Показовим у контексті демонстрації ставлення ОБСЄ до ситуації в Україні став моніторинговий звіт Бюро з демократичних інститутів і прав людини, у якому оприлюднено висновки з приводу виборів до Державної Думи Російської Федерації. Про півострів говориться лише з точки зору наведення загальної кількості депутатів Державної думи – 450, з яких 4 представляють виборчий округ у Криму. Подібна поверховість висновків свідчить про поступову зміну позиції міжнародних організацій у питанні легалізації анексії Криму.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Дестабілізувавши міжнародну систему, російська агресія проти України визначила початок нового етапу у зовнішній політиці європейських нейтральних держав. Однак ситуація виявилася доволі суперечливою. З одного боку, дії Росії викликали занепокоєння з приводу непорушності кордонів у Європі та стали поштовхом для збільшення військових видатків серед нейтральних країн. Австрія планує посилити свій військовий бюджет з 1,94 млрд дол. у 2015 р. до 2,35 млрд дол. у 2020 р. При цьому вона пов'язана з офіційною Москвою тісними економічними та політико-дипломатичними відносинами, а також енергетичними коридорами, що перетворює антиросійські санкції на недієвий інструмент покарання агресора. Австрія, намагаючись мінімізувати економічні збитки та задовольнити власні національні інтереси, продовжує підтримувати з Росією торговельно-економічні зв'язки, ігноруючи при цьому наявні заборони та обмеження. Для Австрії ситуація є більш небезпечною за рахунок енергетичної співпраці з офіційною Москвою. В умовах, коли Європа залежить від російських енергоносіїв, участь австрійських інвесторів на чолі з корпорацією «OMV» у побудові нових енергетичних коридорів «Газпрому» гарантує не лише прибутки, а й зростання впливу цієї країни на європейському просторі. Таким чином, можна

стверджувати, що політична непослідовність Австрії у період головування в ОБСЄ свідчить про економічний прагматизм та нехтування загальноєвропейськими цінностями. У даному випадку нейтралітет слугує зручним інструментом для виправдання відходу від прийнятої у Європі єдиної позиції протидії Російській Федерації.

Бібліографічний список:

1. Гайдай Д. Австрія: слабка ланка Європи чи історичний союзник України? [Електронний ресурс] / Д. Гайдай // Європейська правда. – 06.05.2016 - Режим доступу до ресурсу: <http://www.eurointegration.com.ua/articles/2016/05/6/7048512/>
2. Дубенський В. Президент Австрії: Відень у питанні санкцій щодо Росії дотримуватиметься політики ЄС [Електронний ресурс] / В. Дубенський // Deutsche Welle. – 06.04.2016. - Режим доступу: <http://www.dw.com/uk/a-19170192>
3. Кравченко В. Австрія. Рай у двох годинах від війни [Електронний ресурс] / В. Кравченко // Дзеркало тижня. – 26.06.2015. - Режим доступу до ресурсу: <http://gazeta.dt.ua/international/avstriya-ray-u-dvoh-godinah-vid-viyni-.html>
4. Ланглія Е., Дубинський В. Австрія страждає від санкцій проти Росії [Електронний ресурс] / Е. Ланглія, В. Дубинський // Deutsche Welle. – 20.02.2015. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.dw.com/uk/a-18271488>
5. Межгосударственные отношения России и Австрии [Електронний ресурс] // РИА Новости. – 06.04.2016. - Режим доступу: <https://ria.ru/spravka/20160405/1402127887.html>
6. Путеводитель для бизнеса в Австрийской Республике [Електронний ресурс] // Торговое представительство Российской Федерации в Австрийской Республике. – Июнь 2017 г., Вена. – Режим доступу: http://91.206.121.217/TrApi/Upload/9c4c1035-6011-4315-9fd1-731f5e8c8c7e/Business_guide_Austria_2017.pdf
7. Интервью Посла России в Австрии Д.Е.Любинского информагентству «Россия сегодня», 7 октября 2015 года [Електронний ресурс] // Министерство иностранных дел Российской Федерации. – 07.10.2015. – Режим доступу: http://www.mid.ru/ru/maps/at/-/asset_publisher/HNmZuc5ZYTZO/content/id/1831142
8. Газова війна. Нові удари по Північному потоку-2 [Електронний ресурс] // Кореспондент. – 09.11.2017. – Режим доступу: <https://ua.korrespondent.net/business/companies/3904905-hazova-viina-novi-udary-po-pivnichnomu-potoku-2>
9. Schult C. Österreich will Russland-Sanktionen lockern [Електронний ресурс] / С. Schult, M. Dettmer // Spiegel. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.spiegel.de/politik/ausland/oesterreich-will-osze-vorsitz-fuer-lockerung-der-russland-sanktionen-nutzen-a-1127914.html>
10. Канцлер Австрії закликав переглянути санкції проти РФ [Електронний ресурс] // Українська правда. – 24.02.2017. - Режим доступу до ресурсу: <http://www.pravda.com.ua/news/2017/02/24/7136326/>
11. Віце-канцлер Австрії виправдовувався у Москві за санкції і розповів про просування проекту «Газпрому» в Європі [Електронний ресурс] // ТСН. – 03.02.2016. - Режим доступу до ресурсу: <https://tsn.ua/politika/vice-kancler-avstriyi-vipravdovuvavsya-v-moskvi-za-sankciyi-i-roobiscyav-prosuvati-proekt-gazpromu-v-yevropi-583813.html>
12. ЄУ посилила санкції проти Росії [Електронний ресурс] // Збруч. – 04.08.2017. - Режим доступу: <https://zbruc.eu/node/69282>
13. Законопроект щодо посилення санкцій США проти РФ: деталі документа [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 26.07.2017. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/07/26/7069018/>
14. Гайдай Д. Аудит зовнішньої політики: Україна-Австрія [Електронний ресурс] / Д. Гайдай // Главком. – 26.04.2016. – Режим доступу: <http://glavcom.ua/publications/347187-audit-zovnishnoji-politiki-ukrajina-avstrija.html>
15. Північний потік – 2» може опинитися поза законом [Електронний ресурс] // mind. – 09.11.2017. - Режим доступу: <https://mind.ua/publications/20178403-pivnichnij-potik-2-mozhe-opinitisya-poza-zakonom>
16. В Австрії розгорається скандал навколо участі OMV в проекті «Північний Потік-2» [Електронний ресурс] // Front News International. – 02.06.2017. – Режим доступу: <https://frontnews.eu/news/ua/B-Австрії-розгорається-скандал-навколо-участі-OMV-в-проекті->

Північний-Потік-2

17. Законопроект щодо посилення санкцій США проти РФ: деталі документа [Електронний ресурс] // Дзеркало тижня. – 26.07.2017. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/07/26/7069018/>

18. Порошенко про рішення Конгресу щодо санкцій проти РФ: Ціна агресії має зростати [Електронний ресурс] // Європейська правда. - 26.07.2017. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/07/26/7069023/>

19. У Росії заявили, що санкції США є "кроком до знищення" нормалізації відносин [Електронний ресурс] // Європейська правда. - 26.07.2017. – Режим доступу: <https://www.eurointegration.com.ua/news/2017/07/26/7069024/>

20. Канцлер Австрії розкритикував США за нові санкції проти Росії [Електронний ресурс] // Європейська правда. – 26.07.2017. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/07/26/7069044/>

21. Президент України зустрівся з Діючим головою ОБСЄ [Електронний ресурс] // Офіційне інтернет-представництво Президента України. – 7 червня 2017. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-zustrivsyaz-diyuchim-golovoju-obsye-41738>

22. Це справа Європи»: чому Німеччина і Австрія розкритикували нові санкції США проти Росії [Електронний ресурс] // Україна молода. – 25.07.2017. – Режим доступу: <http://umoloda.kiev.ua/number/3190/180/113994/>

23. Савинок В. Европа против санкций [Електронний ресурс] / В. Савинок // Иносми.ру. – 21.06.2017. – Режим доступу: <http://inosmi.ru/politic/20170621/239641631.html>

24. У Москві австрійський депутат підтримав анексію Криму – український посол [Електронний ресурс] // Радіо Свобода. – 13.04.2017. – Режим доступу: <https://ua.krymr.com/a/news/28428198.html>

25. Посол України: Схоже, австрійські політики в Ялті виконують контракт з РФ [Електронний ресурс] // Європейська правда. – 21.04.2017. – Режим доступу: <http://www.eurointegration.com.ua/news/2017/04/21/7064793/>

26. Lohse E. Russlands geheimer Feldzug gegen den Westen [Електронний ресурс] / E. Lohse, R. Vesser, M. Wehner, M. Wyssywa // Frankfurter Allgemeine. 11.03.2016. - Режим доступу: <http://www.faz.net/aktuell/politik/fluechtlingskrise/putin-manipuliert-gezielte-medienkampagne-gegen-deutschland-14117555.html>

27. Does Russia interfere in Czech, Austrian and Hungarian elections? [Електронний ресурс] // Political Capital. – 12.10.2017. - Режим доступу: http://www.politicalcapital.hu/pc-admin/source/documents/western_experiences_eastern_vulnerabilities_20171012.pdf

28. Im Twitter-Stil: Was die Kandidaten über Klimawandel, Asyl und Trump sagen. Die Spitzenkandidaten der Nationalratsparteien beantworten zehn außenpolitische Fragen [Електронний ресурс] // Die Presse. – 22.09.2017. – Режим доступу: http://diepresse.com/home/innenpolitik/nationalratswahl/5290010/Im-TwitterStil_Was-die-Kandidaten-ueber-Klimawandel-Asyl-und

Dyrda A. The energy factor in the Russian-Austrian relations in the context of Russia's aggression against Ukraine

The article presents the influence of Austria's energy interests and its cooperation in this area with Russia on foreign policy in the context of Russian aggression against Ukraine. The importance of the energy factor for the implementation of the anti-Russian sanctions policy of the US and the EU, of which Austria is a member, is also analyzed. A striking example of the impact of Austria's economic cooperation with Russia was the Nord Stream-2 project. It has been proved that economic pragmatism and the desire to become an influential participant in the European energy market have become the basis for Austria's political and diplomatic maneuvering. The facts in the article indicate the ambiguity of Austria's political position regarding anti-Russian sanctions during the OSCE chairmanship. On the basis of the analysis, it was concluded that the inconsistency of the position regarding Russia's aggression against Ukraine contributes to minimizing economic losses by reducing the international image of Austria as a neutral state.

Key words: energy, aggression, sanctions, EU, OSCE, Austria, foreign policy, neutrality.